

Zini, sargā, copē!

Kad iešana jūrā kļuvusi par sirdslietu...

Inesi un Nikolaju KOLUŠKINUS pazīst ne tikai salacgrīvieši, bet arī pil-sētas viesi, kuri apmeklē ikgadējos Nēgu svētkus un iecienījuši mūspusē gatavotās nēgu delikateses. Gadiem ejot, ģimenē izveidojies lielisks tandēms – Nikolajs ir lietas kursā par visu, kas saistīts ar nēgu taci Svētciemā, bet sieva Inese radījusi vairākas nēgu receptes un labi pārzina tautā iecienīto delikatesu pagatavošanas noslēpumus. Iepazīstoties ar salacgrīviešiem tuvāk, atklājas, ka aizraušanās ar zvejošanu, makšķerēšanu un zivju lietām sākusies jau pirms aptuveni 24 gadiem. – *Toreiz tas vairāk bija hobijs. Nopirkām tīklus un sākām darboties kā pašpatēriņa zvejnieki. Sākumā paralēli iešanai jūrā strādāju celtniecībā. Laika gaitā zvejošana kļuva ne tikai par sirdslietu, bet arī par pamatnodarbi, un tagad bez iešanas jūrā nemaz nevaru mierīgi nosēdēt. Inese jau smejas, ka nekur pārāk tālu nevaram aizbraukt, jo nepaiet ne pāris dienu, kad man jātiek uz jūru,* – atzīst Nikolajs.

Vēlāk noteikumi piekrastes zvejā mainījās, un zvejniekiem, kuriem bija vairāk nekā viens tīkls, obligāta bija prasība reģistrēties kā saimnieciskās darbības veicējiem. – *Ilgi prātājām par nosaukumu. Pēc ilgas spriedelēšanas nonācām līdz «J.A.N.K.I.», kurā apvienoti mūsu ģimenes vārdu un uzvārda pirmie burti,* – stāsta Inese. Kad dēli Jānis un Artūrs bijuši mazi, viena no iecienītākajām ģimenes tradīcijām bija kopīgie makšķerēšanas izbraucieni. – *Lai arī kādi nebūtu laikapstākļi, 1. maijā vienmēr devāmies uz sezonas atklāšanu Burtniekos. Tolaik spriedām, ka drīz puikas paaugsies, brīvā laika mums būs daudz vairāk un tad gan brauksim makšķerēt, kad vien gribēsīm. Artūram un Jānim tagad pašiem sava dzīve, bet mums brīvus brīžus makšķerēšanai pēdējo piecu vai pat sešu gadu laikā tā arī nav sanācis atrast. Kopīgās tradīcijas toties pārņēmuši mūsu jaunieši, kam makšķerēšana kļuvusi par vienu no iemīļotākajām nodarbēm,* – stāsta Inese. Vecākais dēls ir armijnieks un pārcēlies uz Lielvārdi, bet jaunākais – Jānis – aizgājis tēva pēdās un darbojas celtniecībā. Viņš arī esot lielākais palīgs pavasarī, kad sākas grunduļu laiks. – *Ja sezona laba, darba patiešām ļoti daudz. Kā no rīta piecos sākām, tā vakarā deviņos tikai beidzam. Agrāk visu darījām paši, fiziski darbs bija ļoti smags. Nav joka lieta pārcilāt trīs vai pat četras tonnas zivju! Vispirms tās jāieceļ laivā, tad jāpārkrāmē konteinerā. Pēc tam to visu vedām uz garāžu, kur grunduļus saskvērām kastēs. Un tad vēl viss jāielādē mašīnā,* – atceras Nikolajs. Tagad process esot daudz vieglāks. Uzpircējs atbrauc uz ostu, kur zivis tiek nosvērtas un, izmantojot ceļamkrānu, tūlīt iekrautas konteinerā. Laiku pa laikam bijusi doma pieņemt papildspēkus, bet grunduļu zvejošana aizņem tikai divus mēnešus gadā, un kurš gan piekristu tādiem darba nosacījumiem. – *Pagaidām vēl ar visu tiekam galā un darbus plānojam tā, lai pašiem fiziski būtu vieglāk. Skatīsimies pēc apstākļiem un tad jau domāsim,* – teic Inese, kura ne tikai atbalsta vīra nodarbi, bet paralēli kā meistare strādā arī AS Brīvais vilnis. Paši smeļoties teic, ka pēc zivju pārstrādē nostrādātās maiņas Inesei turpinās darbs otrajā maiņā, palīdzot vīram. – *Iesaistīties sāku jau tad, kad bērni vēl bija mazi. Kamēr Artūrs ar Jāni gulēja pusdienas miegu, kaut ko gribējās darīt.*

Inese un Nikolajs Koluškini saimnieko ne tikai Svētupes nēgu tacī, bet nodarbojas arī ar piejūras zveju

Tā nu es tāpat kā Nikolajs iemanījos stel-lēt tīklus. Man tikai noteica izmēru, un ķēros pie darba, – atceras Inese, kuras vīram tīklu veidošana, murdu lāpīšana un šūšana ir jau ierasta lieta. Runājot par tīkliem un piekrastes zveju, sarunbiedrus aizvien uztrauc problēmas ar roņiem. – *Par to diskutē gadiem ilgi, bet nekas netiek darīts situācijas uzlabošanai. Pie Salacgrīvas ostas roņi ir manāmi gandrīz katru dienu, un cīnīties ar drošajiem dzīvniekiem ir bezjēdzīgi... Tie saplēš murdus un izēd zivis. Ja man kā komerczvejniekam jūrā stāv četri zvejas rīki un sešas dienas viss, ko varu paņemt, ir divas butes, tad komentāri ir lieki. Reizumis pat no ielik-tajiem tīkliem pāri palikušas tikai šņores. Ja visur apkārt roņus tramda, skaidrs, ka viņi ceļo pie mums. Esam izmēģinājuši arī speciālistu ieteiktos gudros roņu atbaidīšanas aparātus, bet nekas tā arī nedarbojas,* – skaidro Nikolajs, kurš cer, ka arī Latvijā tāpat kā kaimiņvalstīs beidzot pieņems kādu nopietnāku lēmumu un sāks rīkoties.

Koluškini nodarbojas ne tikai ar zvejošanu, bet iesaistās arī dažādos zivsaim-niecības uzlabošanas projektos. – *Sākumā sadarbojāmies ar toreizējo Salacgrīvas novada pašvaldību. Trīs gadus pēc kārtas iesaistījāmies zivju atražošanas program-mā. Bija jānozvejo taimiņu vaislinieki – 25 mamma un tikpat daudz papu, kuras pēc tam nogādāja zivju audzētavā, slau-ca un tad veda atpakaļ un palaida upē,* – stāsta sarunbiedri. Pēc tam sadarbība sā-kās ar zinātniskā institūta BIOR speciā-listiem, kad iezīmēšanai un pētniecības darbam bija jāzvejo laši. Tagad darbs turpinās ar tā saucamajiem monitoringa tīk-liem. – *Divreiz mēnesī noteiktā vietā jūrā jāmet seši dažāda izmēra tīkli un attiecīgi jānoķer dažāda lieluma zivis. Jāizmēra ūdens temperatūra, jāskatās vēja virziens, stiprums, ūdens sāļums un tad visas no-ķertās zivis jānomēra un dati jāreģistrē. BIOR veic datu apstrādi un analizē iegūto informāciju. Ir bijušas reizes, kad visas zivis kopā sver pat 100 kg. Tad mērīša-na un datu reģistrēšana var aizņemt pat*

veselu dienu, – uzskaita Nikolajs. Jautāti par zināšanām piekrastes zvejā un darbā ar nēgiem, abi atzīst, ka tā visa ir gadiem iegūtā un uzkrātā pieredze, ko nevienā augstskolā neiegūsi.

Par nēgiem un piekrastes zveju Salac-grīvas pusē interesi izrāda ne tikai vietējie. Tūlīt pēc sarunas intervēt salacgrīviešus ieradās žurnālisti no Dānijas. – *Cenša-mies būt atsaucīgi un, cik iespējams, ie-saistīties dažādos pasākumos. Vairāk tas saistīts ar Svētupes taci, kur uzņemam nelielas tūristu grupas un dažādas orga-nizācijas. Pie mums bijušas gan žurnāla «Leva» nometnes meitenes, gan Rīgas plānošanas reģiona organizētā projekta pārstāvji un ārvalstu viesi. Interese ir, un mēs par to tikai priecājamies,* – teic Inese, kuras galvenais pienākums tikšanās reizēs ir parūpēties par nēgu gardumiem. Viņas gatavoto nēgu pīrādziņu un nēgu mērces receptes tagad var atrast Dzintara Kolāta grāmatā *Nēgu bībele*. – *Izmēģinu dažādus nēgu ēdienus. Lielākie testētāji ir draugi un paziņas, kuri godīgi pateiks, vai ir iz-devies. Atceros, ka ar nēgu soļankas katlu apbraukājām savējos, lai saprastu, vai tā ir ēdama,* – smeļoties teic Inese, kurai svarīgi pagatavot ko tādu, kas cilvēkiem patiešām garšo.

Sarunbiedri atzīst, ka darbs nav viegls, bet svarīgi pieņemt ikdienu tādu, kāda tā ir un nezaudēt optimismu. – *Nekad jau nevar zināt, kāda būs māte daba. Kā zvej-nieki esam no tās ļoti atkarīgi. Ir dienas, kad izdodas noķert lielo lomu, un dienas, kad pilnīgs tukšums... Un vēl roņu postī-jumi. Uz brīdi nolaižas rokas, bet otrā rītā atkal celies un ar prieku dodies jūrā. Tai noteikti jābūt sirdslietai, citādi nemaz ne-var,* – piebilst Nikolajs. Tā vien šķiet, ka salacgrīvieši piejūras vējos krietni norūdi-jušies un nebūs no tiem, kas pie grūtībām apstāties un atmetīs visam ar roku. Abi ļoti cer, ka drīzumā izdosies sasniegt vēl kādu mērķi, proti, iegūt mājražotāja statu-su un sākt darboties arī šajā jomā. – *Esam pozitīvi noskaņoti un nākotnē skatāmies cerīgi,* – viņi saka.

Makšķernieku konkursa rezultāti

1980. gadā Viļķenes dīķī noķertā astonkilogramīgā līdaka, kas ir Jāņa Bogdanova smagākā nomakšķerētā zaiļsvārce

Oktobra tematiskajā pielikumā *Zini, sargā, copē* aicinājām makšķerniekus dalīties aizraujošākajā copes piedzīvo-jumā vai parādīt savu līdz šim lielākā vai interesantākā loma attēlu. Paldies konkursa dalībniekiem!

Jānis Bogdanovs (pēc pases – Ivans) seniors pagājušajā mēnesī nosvinēja savu 88. jubileju. Viņš redakcijai uztī-cēja stāstu (ar attēlu) par savā makšķer-nieka karjerā smagāko noķerto līdaku: – *1980. gada vasaras priekšpusdienā Viļķenes dīķī peldēja ļoti izsalkusi līda-ka. Uz āķa uzliku tikko piecu kilometru attālumā esošajā Vaigazu dīķī noķerto aptuveni 10 centimetrus garo karūsiņu. Līdakas tukšajam vēderam to sakāro-jās... Zaiļsvārce svēra 8 kg. Nokļuvis ar lomu mājās, jaunākajam dēlam, desmit-gadīgajam Leonam palūdzis ar vecākā brāļa fotoaparātu iemūžināt tēva mūža lielāko lomu. – Ir ko atcerēties! – priecājās pats makšķernieks.*

Lādezera apsaimniekošanas biedrī-bas vadītājs **Jānis Martinsons** dalījās amizantā notikumā iz dzīves. Vienudien uz ezeru copē atbraucis makšķernieks, bet zivis viņam neķērušās. Atlicis tikai žēli noskatīties, kā citi nākuši krastā ar lielāku vai mazāku lomu. Bet copmanis atradis veidu, kā noķert savu zivi. Aiz-braucis uz veikalu, kur to nopircis un pārdevējai palūdzis viņam zivi pasviest. Kādēļ? Lai sievai mājās nebūtu jāmel-o, bet varētu sacīt, ka pats noķēris lomu. Pārdevēja gan pabrīnījusies, bet lūgumu izpildījusi.

Abu stāstu autori aicināti redakcijā saņemt pārsteiguma balvu.

Limbažu Mazezerā zelta forele vēl turpina peldēt

Palaikam kāds iejautājas, vai *zelta* forele Limbažu Mazezerā jau nebūs noķerta. Limbažu novada pašvaldības aģentūras ALDA pārstāvis Jānis Remess teic, ka vismaz viņam nevienš copmanis pagaidām nav ziņojis, ka būtu ticis pie iezīmētās foreles.

Jau rakstījām, ka augusta sākumā, gatavojoties makšķerēšanas sacensībām *Mazezera izaicinājums–Noķer mani*, Limbažu Mazezerā ielaida vairākas palielas foreles, no kurām viena jeb t.s. *zelta* forele tika iezīmēta. Noķerta sacensību dienā, tā veiksmīgajam copmanim *atnestu* 100 eiro dāvanu karti, bet pēc sacīkstēm – dāvanu karti 30 eiro vērtībā vietējā makšķernieku veikālā. Šis nosacījums joprojām ir spēkā un iezīmētās foreles ieguvējam paredzēta 30 eiro dāvanu karte.

J. Remess spriež, ka zivs, iespējams, ir noķerta (ir ziņots par citām ezeriņā noķertajām sugasmāsām), taču atzīme jeb īpaša skava forelē nav pamanīta. Taču tikpat labi tā vēl turpina peldēt Mazezerā. Piemēram, pagājušajā gadā, rīkojot šīs sacensības, Mazezerā ielaida karūsas (no tām vairākas iezīmēja), un iezīmētās lomā tikušas vien šajā pavasarī.

Zinātniskajam institūtam *BIOR* svarīgi atbalstīt piekrastes zvejniekus

Vairākkārt izskanējušas zvejnieku bažas par problēmām ar roņiem. Nav noslēpums, ka situācija daudziem šķiet bezcerīga un pat neatrisināma. Ārēji piemīļīgais jūras iemītnieks iemanījies ne tikai izēst mirdā noķertās zivis, bet arī sabojāt zvejas rīkus. Kāda ir pašreizējā situācija Baltijas jūrā un vai ir cerības, ka roņu postījumus varētu mazināt? Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta *BIOR* Zivju resursu pētniecības departamenta vadītājs Didzi Ustups paskaidroja, ka ir izstrādāts roņu sugu apsaimniekošanas (aizsardzības) plāns. Tā viens no galvenajiem uzdevumiem ir risināt konfliktsituāciju, kas izveidojusies starp piekrastes zvejniekiem un pelēkajiem roņiem. – *Te jāsaprot, ka Baltijas jūrā ir arī aizsargājami pogainie roņi, kuru ir ļoti maz. Savukārt pelēko roņu skaits, kuri piekrastē nodara lielu ļaunumu, aizvien pieaug. To apmēri Baltijas jūrā novērtējami 30–40 tūkstošiem, un tiek uzskatīts, ka no kopējā skaita mūsu piekrastē uzturas aptuveni 10% jūrā mītošo dzīvnieku*, – viņš teica. Piedzimuši uz Igaunijai piederošajām salām, pelēkie roņi brīvi pārvietojas pa Baltijas jūru, barojas ar zivīm un izvei-

cīgākie no tiem sapratuši, ka vieglāk noķert tās zivis, kuras jau iekērušās zvejas tīklos. – *Aprēķināts, ka vidēji dienā ronis apēd 4% no sava svara, kas ir aptuveni 6–15 kilogrami. Ja parēķinām, ka mums ir 3000 roņu, un zinām, ka piekrastē zvejnieki nozvejo līdz 3000 tonnām zivju, tad situācija ir diezgan bēdīga. Sanāk, ka pats mazākais, ko roņi apēd, būtu vismaz tikpat daudz, cik nozvejots. Klāt nāk vēl tāds pats daudzums sabojāto zivju. Bet maksimālais daudzums varētu sasniegt 15 tūkstošu tonnu*, – norādīja speciālists.

Daudz tiek domāts, kā atbalstīt piekrastes zvejniekus. Viens no veidiem ir kompensāciju shēma par roņu radītajiem nozvejas zaudējumiem. Kompensāciju apmērus aprēķina atkarībā no komerczvejnieku nodoto zivju apjomiem un noķertajām sugām. – *Vairumam zivju tas ir 38% no kopējā loma, reņģēm un plekstēm 20%, apaļajam jūrasgrundulim 10%. Speciālisti vadās pēc nozvejas žurnālā ievadītās informācijas un iesniegtajām atskaitēm*, – skaidroja D. Ustups. Papildus atbalsta programmai ir apstiprināts pilotprojekts roņu atbaidīšanai ar letāliem līdzekļiem, kurā tiks iesaistīti četri piekrastes zvejnieki/mednieki. – *Te*

jāuzsver, ka plānoto pasākumu mērķis nav samazināt roņu populāciju, bet gan panākt, lai tie netuvotos zvejnieku izliktajiem tīkliem. Tikai pēc gada, analizējot pilotprojekta gaitu, varēsim pateikt, vai šīs ierobežotās atbaidīšanas metodes ir pieļaujamas. Vispirms skatīsimies, cik tas ir iespējams tehniski, tad gatavosim zinātnisko novērtējumu, – teica sarunbiedrs.

Institūta pētnieku darbības virzieni galvenokārt vērsti uz zvejniecības kā kultūrvēsturiskās vērtības saglabāšanu, vienlaikus atceroties, ka ronis ir daļa no Baltijas jūras ekosistēmas. Visām darbībām, kuras tiek plānotas vai veiktas, jābūt pamatotām. – *Lai iegūtu paplašinātu informāciju, regulāri veicam individuālo zvejnieku anketēšanu. Te jāuzsver, ka ievērojam konfidencialitāti un dati tiek lietoti tikai apkopotā veidā. Šobrīd esam procesā, lai līdz gada beigām pārskatītu roņu radītos zaudējumus apaļo jūrasgrunduļu zvejā. Pateicoties zvejnieku atsaucībai, esam ieguvuši papildu informāciju un pamatojumu, lai izskatītu līdz šim noteikto kompensāciju palielināšanu*, – tuvākās ieceres izklāstīja D. Ustups.

Labvēlīgi apstākļi balto zivju izplatībai

Balto zivju īpatsvars mūsu iekšzemes ūdeņos arvien pieaug. Ezeru apsaimniekotāji par to runājuši ne reizi vien. Bažas, ka lielā blīvuma dēļ zūd kvalitāte gan ūdenim, gan pašām zivju populācijām. Proti, ūdens vairs nav dzidrs, bet zivis top mazākas un vārgākas. Par šo tēmu sarunā ar Valsts zinātniskā institūta *BIOR* Iekšējo ūdeņu un zivju resursu atražošanas nodaļas vadošo pētnieku Ēriku Aleksejevu.

Tieša vai netieša cilvēku darbības ietekme

Pētnieks apstiprina – balto zivju, tajā skaitā karpveidīgo, kļuvis vairāk. Pie mums no šīs sugas izplatītākās ir raudas, karūsas (vietējās zeltainās un introducētās sudraba), līņi, plauži, plīči, auseljas, viķes, karpas u.c. Tieši vai netieši, bet labvēlīgus apstākļus balto zivju izplatībai radījuši cilvēki. Klimata pārmaiņu dēļ pieaugusi ne tikai vidējā gaisa temperatūra, bet sasilst arī ūdeņi. Tāpat ilgāks kļūst veģetācijas periods un brangāk aug dažādi ūdensaugi. Tie karpveidīgajām patīk, jo tajos ir labas nārsta vietas un ir daudz vairāk iespēju vairoties. Papildus tam siltais klimats sniedz iespēju vairoties efektīvāk. Atsevišķas sugas, piemēram, līņi vai karūsas, var nārstot vairākas reizes gadā jeb porcijveidā, un nu sekmīgi var attīstīties arī otrsais nārsts, mazuļi veiksmīgi pārziemo, jo ziemām vairs nav senākā barguma. Rezultātā palielinās to izdzīvošanas procents un ūdenstilpē pieaug īpatņu skaits.

Jā, klimata pārmaiņu ietekmē ezeriem un upēm ir tendence aizaugt, taču, *BIOR* pārstāvis norāda, ka padomju gados ūdenstilpņu eitifikācija zināmā mērā pat tika pasteidzināta. Proti, tolaik lauksaimniecības zemes bagātināja ar minerālmēsliem, ko kaisīja no lidaparātiem. Taču pa ceļam nereti šos minerālmēslus arī bagātīgi iekaisīja ezeros un upēs. Sākotnēji ūdeņi bija oligotrofi – ar dzirdo ūdeni un augiem nabadzīgi, bet, kad tiem tik bagātīgi piegādāja barības vielas, piemēram, fosfora un slāpekļa savienojumus, dažādi ūdensaugi auga arvien vairāk.

Starp citu, siltāks ūdens un sazēlušie ūdensaugi patīk arī zandartiem, kuru nu

kļuvis krietni vairāk. Statistika liecina, ka pagājušā gadsimta 30. gados Latvijā zandarti dzīvojuši tikai dažos ezeros, bet nu tie sastopami simtos ūdenstilpņu. Ē. Aleksejevs par piemēru min kaimiņpašvaldībā esošo Burtņieku. Tur ir eitrofikācija, daudz barības vielu un balto zivju, bet zandartu populācija nesalīdzināmi lielāka nekā 30. gados, kad gadā nozvejoja varbūt dažus kilogramus šo zivju (salīdzinājumam – mūsdienās zandartus zvejo pat pārdesmit tonnu gadā). – *Zandartiem patīk necaurspīdīgs, ziedošs ūdens. Ar līdakām, iespējams, varētu būt citādi, taču pagaidām nav faktu, kas apliecinātu, ka zaļsvārču būtu kļuvis mazāk*. – *Pētnieciskajos rīkos tās noķeram maz, bet tā tas bija gan 90. gados, kad sākām veikt kontrolzveju, gan tagad*, – teic *BIOR* vadošais pētnieks.

Karpveidīgās kaitējumu ekosistēmai nerada

Karpas nav tās zivis, kas norāda uz ūdens tīrību, jo tās izdzīvo arī piesārņotās ūdenstilpēs. Vienīgais, kas tās skar, ir slāpšana. *BIOR* pārstāvis skaidro, ka pēdējoreiz pamatīga zivju slāpšana, kad skartas daudzas ūdenstilpes, piedzīvota 1995./1996. gada ziemā. Katrai sugai ir savs tā saucamais skābekļa sliekšnis. Atsevišķas karpu dzimtas pārstāves ir izturīgas pret skābekļa trūkumu ūdenī, un ar īpašu izturību izceļas karūsas, kas spējot izdzīvot pat gandrīz bezskābekļa vidē.

Šīs dzimtas zivis, īpaši plaužus, mēdz uzskatīt par lieliem grunts, dūņu rušinātājiem, kas rada duļķainu ūdeni. Patiesībā mazākie no vidēja izmēra īpatņi filtrē planktonu, bet, bentisko barību (organismus, kas apdzīvo ūdenstilpes dibenu) meklējot, pa grunti rušinās tikai lielie plauži. Un to nevar uzskatīt par nopietnu duļķošanu. Izteikti tā novērojama karpu audzēšanas vai pat piemājas dīķos, kur šīs zivis tur lielā blīvumā un papildus arī piebaro. Ezeros šādas situācijas nav novērotas. Pat ja tajos papildina karpu resursus, tad izmaksu dēļ ne tik lielā apjomā, lai tās ar savu darbošanos ietekmētu kopējo ekosistēmu. Sarunbiedrs norāda – ja ezera gultnē uzkrājušās barības vielas,

Limbažnieks Zigrīds Karelis rāda 4,62 kg smago karpu, ko uz spinninga noķēra Limbažu Dūņezērā. Tik smaga karpa Dūnītī nav bieži dabūjama

piemēram, fosfora savienojumi, tad tie siltā laikā dēļ tik un tā veicinās ūdensaugu vairošanos. Turklāt karpa nav mūsu vietējā suga, un, ja arī Latvijas ūdeņos tā vairojas, tad neefektīvi.

Pastāv cita problēma – jo vairāk karpveidīgo dzīvo konkrētā ūdenstilpē, jo lielāka to konkurence, jo lēnāk tās aug un agrāk sāk nārstot. – *Piemēram, plauži teorētiski var sasniegt piecus vai pat desmit kilogramus svara, taču ir ezeri, kur tie sasniedz maksimums kilogramu vai nedaudz vairāk. Sugai ir iekšējā konkurence par barību, tādēļ tie neizaug pat tik lieli. Tāds mazs ar ādu apvilks asaku maiss. Pie pārāpdzīvotības karpveidīgās sāk nārstot, jau būdamas knapi pādsmit centimetru garas, lai gan to pienāktos darīt vismaz 30 cm sasniegušajām. Pat pādsmit gadu vecumā tās neizaug līdz lielam izmēram*, – raksturo pētnieks.

Makšķerniekiem vairāk jāiespringst

Plēsīgās zivis karpveidīgo populāciju pieaugumu īpaši nepārdzīvo. Un kā nu ne! Tām plašāka un bagātīgāka ēdienkarte. – *Plēsēji var slinkot un gaidīt, kad kāda pati iepeldēs mutē. Agrāk varbūt nācās tām dzīties pakaļ. Mazo balto zivtiņu blīvums ir ļoti liels, un plēsīgās, kā redzams, ar tām netiek galā*, – secina pētnieks. Turklāt plēsīgās zivis mēdz apēst arī savus sugasbrāļus un māsas, līdakas – pat sev līdzīga izmēra. Tas, ka plēsīgās zivis top mazāk aktīvas, bet lielā blīvuma dēļ atsevišķu karpveidīgo sugu pārstāves neizaug pietiekami lielas, nepatīk makšķerniekiem. Gan tādēļ, ka katram gribas tikt pie iespējami lielāka loma, gan tādēļ,

ka nākas vairāk iespringt, lai pievilinātu jau paēdušās plēsējas.

Vai cilvēks var mazināt balto zivju, karpveidīgo īpatsvaru? Tas būs gan dārgi, gan laikietilpīgi, tādēļ daudzi vienkārši atmet ar roku. Ir spriests par dažādām biomanipulācijām, piemēram, Burtņiekā apsvēra ieceri karpveidīgās nozvejot ar speciāliem vadiem, ar ko iespējams izcelt lielu zivju apjomu. – *Ja šo paņēmieni intensīvi izmanto, tad populācijas lielumu var samazināt, bet tad tas jādara regulāri, kas savukārt ir dārgi. Turklāt arī zivis kaut kur jāliek, bet šādu iespēju trūkst. Mazizmēra īpatņi nav pieprasīti*, – spriež pētnieks. Ir atsevišķi copes entuziasti, kuri pārējos mudina pievērsties baltajām zivīm. Var, protams, cerēt, ka makšķernieki aktīvāk makšķerēs karpveidīgos, bet tas ir maz ticami, jo visi lielākoties vēlas lielās zivis. Tāpat daudziem tieši plēsīgās šķiet saistošākas, jo to copei pietiek ar makšķerīku un māneklī, atkrīt nemšanās ar to iebarošanu un gaidīšana, līdz tās sarodas.

Jāņa REMESA foto

Tematisko lapu atbalsta:

Par «Zini, sargā, copē!» saturu atbild projekta īstenotājs SIA «Izdevniecība Auseklis».

Lapu sagatavoja Līga LIEPIŅA un Ivita RENČE